

**Brede Scholen in Brussel
verduurzamen en versterken**

Brede Scholen in Brussel verduurzamen en versterken

Brussel telt vandaag 29 Brede Scholen. Hun organisatie verschilt van plek tot plek. In 2021 startte de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een participatietraject om de organisatie van Brede School in Brussel te hervormen. Deze hervorming moet de Brede Scholen een duurzame plaats in de stad geven en de werking verbeteren.

De afgelopen twee jaar bevraagde de VGC meer dan 300 betrokkenen over de werking en de toekomst van Brede Scholen in Brussel. Denk aan bredeschoolcoördinatoren, stuurgroepen – waaronder scholen en lokale besturen –, leidinggevenden ... maar ook leerkrachten, ouders, gezinnen, kinderen en jongeren en brugfiguren. De resultaten van die bevragingen vind je op de [website van de VGC](#)¹. Op basis van alle input en gesprekken met experts kwam de VGC tot een beslissingsvoorstel met zeven thema's. Dat is het kader waarbinnen Brede School de komende jaren zal groeien. De collegeleden van de VGC en de Vlaamse minister voor Brussel keurden de hervorming van de Brede School eind december 2022 goed. De VGC zorgde ook voor een verhoging van het budget. Wat volgt is een samenvatting van de beslissingen rond de verduurzaming en versterking van de Brusselse Brede Scholen.

¹ <https://www.vgc.be/wat-biedt-n-brussel/stedelijk-beleid/brede-scholen-brussel/traject-brede-scholen>

Inhoud

Waarom hervormen we de Brede Scholen?	6
Zeven thema's	7
1. Het kwaliteitskader voor Brede School helder en duidelijk communiceren	7
Uit het participatietraject.....	7
De beslissing.....	7
2. Brede School zorgt voor een brede leer- en leefomgeving via een duurzaam netwerk.....	8
Uit het participatietraject.....	8
De beslissing.....	8
3. Brede School helpt kinderen en jongeren in armoede om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.....	8
Uit het participatietraject	8
De beslissing.....	9
4. Brede School is er voor verschillende leeftijdsgroepen	9
Uit het participatietraject	9
De beslissing.....	9
5. Brede Scholen zijn netwerken van verschillende scholen	9
Uit het participatietraject	9
De beslissing.....	10
6. Elke school kan op termijn een deel van een Brede School zijn	10
Uit het participatietraject	10
De beslissing.....	10
7. Brede Scholen krijgen duurzame en structurele ondersteuning en coördinatoren krijgen een eenvormig statuut.....	10
Uit het participatietraject	10
De beslissing	11
Overgang naar het nieuwe model	12
Timing.....	12
Vragen?	13

Waarom hervormen we de Brede Scholen?

Brede Scholen en bredeschoolcoördinatoren leveren vandaag goed werk. Ze zetten de schoolpoort open en halen de buurt binnen. Toch kan de manier waarop Brede Scholen in Brussel georganiseerd zijn nog beter:

- De Brede Scholen bereiken nog veel kinderen en jongeren niet.
- De leeftijd van de doelgroep is niet afgebakend.
- Het opdrachtenkader van een Brede School moet duidelijker.
- Bredeschoolnetwerken zijn zeer verschillend. Er zijn bredeschoolcoördinatoren die voor 1 school werken en er zijn er die voor 11 scholen werken.
- Er zijn verschillende werkgevers en de arbeidsvoorwaarden van de bredeschoolcoördinatoren zijn onderling te verschillend.

Zeven thema's

Tijd om die uitdagingen aan te pakken en de Brede Scholen te verduurzamen en te versterken. Je leest wat de ideeën zijn van de respondenten uit het participatietraject. En je ziet welke beslissingen de collegeleden van de VGC en de Vlaamse minister voor Brussel uiteindelijk hebben genomen. Die beslissingen zijn opgedeeld in zeven thema's.

In 2023 bereiden we vanuit de VGC de uitvoering van deze beslissingen voor. Op het einde van het document vind je een overzicht van de planning.

1. Het kwaliteitskader voor Brede School helder en duidelijk communiceren

Uit het participatietraject

- De kernopdracht van Brede School is alle kinderen maximale ontwikkelingskansen geven. Daarvoor creëren we een netwerk, waarin lokale actoren en partners samenwerken. Andere belangrijke kernopdrachten zijn: 'breed leren'² mogelijk maken en naschoolse activiteiten organiseren via het netwerk.
- Bredeschoolcoördinatoren zijn het aanspreekpunt van het netwerk. Zij werken op beleidsniveau en zijn tegelijk veldwerker met voeling met de doelgroep. Bredeschoolcoördinatoren bouwen een doelgericht netwerk op, onderhouden het en zorgen dat het verder groeit.
- De kerntaken van de stuurgroep zijn bruggen bouwen tussen de partners, en de link leggen tussen de Brede School en de eigen werking van die partners. De stuurgroep bepaalt de inhoudelijke richting van de Brede School.

De beslissing

- De eerste kernopdracht van de Brede School is een netwerk creëren. Een netwerk van lokale actoren en partners uit verschillende sectoren. Zij werken samen en beantwoorden lokale noden en kansen. Zo krijgen alle kinderen maximale ontwikkelingskansen.
- De bredeschoolcoördinatoren bouwen doelgericht aan het netwerk. Ze kiezen partners op basis van lokale noden en kansen en bewaken de kwaliteit van de werking van een Brede School. Het is hun taak om samenwerkingen tussen de partners mogelijk te maken. Bredeschoolcoördinatoren zijn geen brugfiguur tussen de school, de ouders en de rest van het netwerk en ze organiseren zelf geen activiteiten. Ze coördineren de samenwerking tussen partners om die activiteiten mogelijk te maken. De concrete taken van de bredeschoolcoördinator werken we, samen met de bredeschoolcoördinatoren zelf, tijdens de uitvoeringsfase verder uit.
- De stuurgroep bepaalt de inhoudelijke richting van de Brede School en bouwt bruggen tussen de partners.
- Het Onderwijscentrum Brussel (OCB) heeft de voorbije tien jaar heel wat kennis opgebouwd over Brede School en de ontwikkeling ervan. We vinden het belangrijk om deze kennis ook mee te nemen in de vernieuwde werking. Hoe dat precies kan, werken we in 2023 samen met het OCB verder uit.
- De VGC zorgt voor meer samenwerking tussen de coördinatoren, zodat zij ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen.
- We actualiseren de algemene doelstellingen van de Brede Scholen samen met de bredeschoolcoördinatoren. Elke Brede School zorgt voor een lokale vertaling van deze algemene doelstellingen.

2 Breed leren is binnen- en buitenschools leren. Het is verbanden leggen tussen wat je op school leert en de wereld daarbuiten. Breed leren is kinderen en jongeren competenties laten verwerven in onderlinge samenhang en binnen een concrete maatschappelijke context. Kinderen en jongeren oefenen zo competenties in een levensechte context (bron: <https://www.onderwijscentrumbrussel.be/themas/brede-school-en-breed-leren>)

2. Brede School zorgt voor een brede leer- en leefomgeving via een duurzaam netwerk

Uit het participatietraject

- Een sterk lokaal netwerk van diverse partners is een noodzakelijke basis voor de werking van de Brede School.
- Voor een goede werking van een Brede School, is het belangrijk dat de bredeschoolcoördinatoren regelmatig op de scholen aanwezig zijn. De school is een essentiële partner van het netwerk. Hier komen de verschillende doelgroepen samen. Het is een plek van vertrouwen voor ouders, vooral voor ouders in kansarmoede.
- In eenzelfde regio werken verschillende Brede Scholen meer samen rond gedeelde noden en kansen. Zo zorgen ze ervoor dat ze van elkaar leren, dat de werking beter op elkaar is afgestemd en dat de vergaderlast vermindert.

De beslissing

- Elke partner in het bredeschoolnetwerk stelt minstens één persoon aan als vrijwillig contactpersoon voor de bredeschoolcoördinator.
- De bredeschoolcoördinator, de stuurgroep en de VGC kijken samen hoe ze het engagement van de partners kunnen verduidelijken en de samenwerking kunnen vergemakkelijken.
- We stemmen de werking tussen lokale Brede Scholen en andere netwerkorganisaties met een gelijkaardig doel of doelgroep in eenzelfde regio beter op elkaar af.

3. Brede School helpt kinderen en jongeren in armoede om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen

Uit het participatietraject

- De Brede School zorgt voor een gedeelde visie over armoede bij alle partners en pakt armoede in zijn geheel aan.
- Bij een eventuele uitbreiding van het netwerk is het belangrijk om rekening te houden met het aantal kinderen en jongeren dat in armoede leeft.
- Brede School wil kinderen, jongeren en ouders in armoede beter bereiken en hun noden en kansen beter opsporen. Daarom werkt Brede School waar mogelijk samen met verenigingen waar armen het woord nemen, met welzijnsnetwerken, met ervaringsdeskundigen, met schoolpoortwerkers en met het zorgteam op school. Brede School werkt ook aan een positief zelfbeeld van een kind in armoede.
- Brede School werkt met een gedifferentieerd prijzenbeleid en houdt plaatsen vrij voor kinderen in kansarmoede.
- Brede School heeft oog voor kinderen en jongeren die niet op school geraken en werkt ook met niet-begeleide minderjarige nieuwkomers.

De beslissing

- Het aantal kinderen en jongeren in armoede³ wordt mee in rekening gebracht bij de capaciteit van de netwerken.
- Het volledige bredeschoolnetwerk vergroot de ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren in armoede. Het helpt hen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. De bredeschoolcoördinatoren ontwikkelen samen een visie over de aanpak van armoede binnen het kader van de Brede School. Elke bredeschoolcoördinator zorgt samen met de lokale partners voor een lokale vertaling van die overkoepelende visie.
- Brede Scholen werken samen met welzijnsorganisaties. Als dat mogelijk is, werken ze ook samen met ervaringsdeskundigen in armoede en met verenigingen waar armen het woord nemen.
- De activiteiten die Brede Scholen organiseren, zijn toegankelijk voor kinderen en/of jongeren in armoede.
- Bredeschoolcoördinatoren zijn zelf geen brugfiguur voor ouders en kinderen en jongeren in armoede. Zij werken daarvoor samen met brugfiguren en zorgcoördinatoren op school.

4. Brede School is er voor verschillende leeftijdsgroepen

Uit het participatietraject

Brede School is interessant voor kinderen en jongeren van alle leeftijden. Er moeten meer secundaire scholen deel uitmaken van de bredeschoolnetwerken. Jongeren uit secundaire scholen hebben een andere aanpak en andere acties nodig dan netwerken voor basisscholen. Een werking voor jongeren vraagt ook een andere expertise.

De beslissing

- Elke Brede School is er voor leerlingen uit de kleuter- en lagere school en leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs (eerste en tweede middelbaar).
- Brede Scholen kunnen ook leerlingen uit de tweede en derde graad van het secundair onderwijs betrekken bij hun werking. Ze krijgen hiervoor inhoudelijke ondersteuning vanuit de VGC maar geen financiële steun van de VGC. De VGC stelt een werknemer aan die expertise opbouwt rond het werken met leerlingen uit het secundair onderwijs, waaronder de tweede en derde graad. Brede Scholen die met deze doelgroep willen werken, kunnen een beroep doen op deze kennis en begeleiding.

5. Brede Scholen zijn netwerken van verschillende scholen

Uit het participatietraject

Het webmodel, waarin meerdere scholen deel uitmaken van een netwerk, is het model waar voor gekozen is. Voor de grootte van het netwerk is het belangrijk om rekening te houden met de beschikbaarheid van de bredeschoolcoördinator. Bij een eventuele uitbreiding is het belangrijk om rekening te houden met het aantal kinderen en jongeren in armoede.

³ Concreet betekent dat dat de kenmerken van de socio-economische status (SES-kenmerken) van de leerlingen sterker meetellen. Dat doen we door de leerlingenaantallen te vermenigvuldigen met de onderwijs kansarmoede-indicator (OKI). De OKI bestaat uit vier SES-kenmerken: thuistaal (niet-Nederlands), laag opleidingsniveau van de moeder, schooltoelage ontvangen en wonen in een buurt met een hoge mate van schoolse vertraging. Berekenwijze van de OKI: aantal van de vier leerlingkenmerken waaraan de leerlingen van het gewoon lager en/of secundair onderwijs voldoen ("aantikken"), gedeeld door het totaal aantal leerlingen van het gewoon lager en/of secundair onderwijs. De OKI is een cijfer tussen 0 en 4 (bron: data-onderwijs Vlaanderen).

De beslissing

Alle Brede Scholen werken volgens het webmodel, waarbij meerdere scholen uit de buurt deel uitmaken van het netwerk. De VGC streeft naar een evenwichtige verdeling van de scholen. Daarbij kijken we naar:

- De leerlingenaantallen van de basisscholen en van de eerste graad van het secundair onderwijs.
- Het aantal leerlingen in armoede (die tellen sterker mee).
- De geografische spreiding van de scholen.
- Het aantal scholen en hun vestigingsplaatsen.

6. Elke school kan op termijn een deel van een Brede School zijn

Uit het participatietraject

Voor een uitbreiding naar meer secundaire scholen in het bredeschoolnetwerk is een andere aanpak nodig. Er zijn meer middelen nodig en ook een bredeschoolcoördinator met een ander profiel.

Bij de geografische spreiding van de netwerken van Brede School gaat de voorkeur naar een spreiding op basis van wijken.

De beslissing

De VGC begeleidt de bestaande Brede Scholen, zodat zij kunnen evolueren naar de nieuwe voorwaarden van Brede School.

- Bij de uitbreiding van een bestaand netwerk: we nodigen alle Nederlandstalige basisscholen en secundaire scholen tot en met de 1ste graad uit dezelfde buurt uit om deel uit te maken van het netwerk.
- We herverdelen de bestaande netwerk opdat ze evenwichtiger verdeeld zijn.
- We zorgen voor nieuwe Brede Scholen op gebieden waar nog geen Brede Scholen zijn.

7. Brede Scholen krijgen duurzame en structurele ondersteuning en coördinatoren krijgen een eenvormig statuut

Uit het participatietraject

- Er is geen eensgezindheid over het model van werkgeverschap. De respondenten geven mee dat neutraliteit en onafhankelijkheid belangrijk zijn, net als flexibiliteit en lokale betrokkenheid. De werkgever moet genoeg vrijheid geven voor lokale invulling en voor de aansturing van het netwerk en moet het mogelijk maken om als netwerk te functioneren.
- De respondenten zijn van mening dat de coördinatoren werkzekerheid nodig hebben. Net als duidelijkheid over hun takenpakket, werkingsbudget, ondersteuning en coaching met een aanvangsbeleid en goede selectie-, functionerings- en exitgesprekken.
- Voor de standplaats van de werkgever hebben de respondenten een voorkeur voor het gemeenschapscentrum waarbij de bredeschoolcoördinator ook regelmatig aanwezig kan zijn in de scholen. Het moet een neutrale werkplek zijn die administratieve en logistieke ondersteuning biedt. De coördinator maakt daar deel uit van een team. Het moet ook een toegankelijke locatie zijn, een locatie die de doelgroep kent en waar de doelgroep voeling mee heeft.

De beslissing

Het werkgeverschap ligt bij de gemeenten.

Waarom?

De gemeenten zijn belangrijke spelers en partners van de Brede School, zowel inhoudelijk, financieel als logistiek. Een gedragenheid van de Brede Scholen door het College van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad van de lokale besturen vergemakkelijkt de werkingen.

De 19 Brusselse gemeenten dekken heel Brussel en alle scholen op het grondgebied. De lokale besturen staan dicht bij de burger en zijn ook bekend bij de ouders van de doelgroep. Bovendien moet het lokaal bestuur handelen in het gemeentelijk belang van iedere burger en van elke school op zijn grondgebied. Een opdracht die verder reikt dan alleen het gemeentelijk onderwijs.

Door het werkgeverschap bij de lokale besturen te leggen, is er een meer uniform werkkader voor de bredeschoolcoördinator. Omdat elke gemeente een ander bestuur heeft, zullen er toch nog verschillen zijn in de Brede Scholen. Het subsidiekader moet deze verschillen zoveel mogelijk wegwerken.

Subsidie voor de gemeenten

De lokale overheden van de 19 Brusselse gemeenten krijgen het werkgeverschap van de Brede Scholen. De VGC geeft elk lokaal bestuur een subsidie om minstens 0.5 VTE (voltijdsequivalent) bredeschoolcoördinator aan te stellen. De totale subsidie van de VGC aan de lokale besturen hangt af van het aantal Brede Scholen in de gemeenten.

De VGC sluit een overeenkomst met de gemeenten voor de besteding van de subsidie. Enkele voorwaarden uit die overeenkomst:

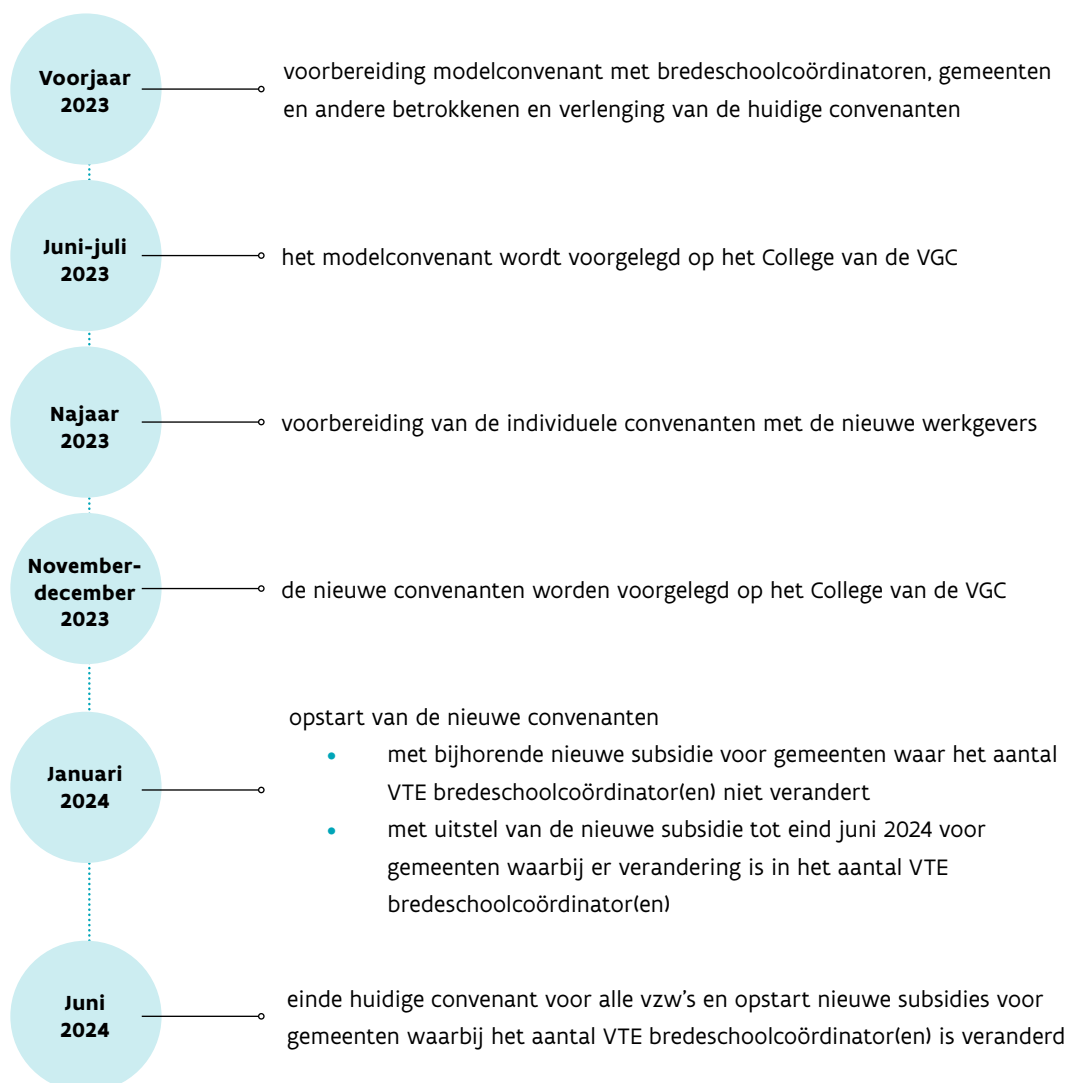
- Gemeenten dienen bredeschoolcoördinatoren aan te nemen op minstens een B-niveau (niveau van een bachelorsdiploma) en dienen zo veel mogelijk rekening te houden met relevante ervaring en anciënniteit.
- De aansturing van elke Brede School blijft bij de lokale stuurgroep waarvan de gemeente evenwaardig lid is.
- De gemeenten voorzien een jaarlijkse cofinanciering per Brede School actief binnen hun gemeente. We moedigen de gemeenten aan om dit budget ter beschikking te stellen aan de lokale stuurgroep om het werkingsprogramma te realiseren.
- De bredeschoolcoördinatoren voeren enkel taken uit die vastgelegd worden in het kwaliteitskader.
- De bredeschoolcoördinator volgt de gemeentelijke procedures. De gemeente zorgt voor de nodige flexibiliteit zodat de Brede School tijdig kan inspelen op noden en kansen die zich voordoen.
- De VGC brengt bredeschoolcoördinatoren en lokale besturen regelmatig samen in een lerend netwerk om de algemene doelstellingen van de Brede School te bevorderen.
- Elke Nederlandstalige school (basis en 1ste graad secundair onderwijs) op het grondgebied van de gemeente moet kunnen deelnemen aan een bredeschoolnetwerk en wordt gelijkwaardig ondersteund. Het lokale netwerk van elke Brede School wordt vastgelegd.
- Samenwerkingen tussen Brede Scholen in verschillende gemeenten worden mogelijk gemaakt en bewaakt.
- De VGC monitort de subsidievoorwaarden en coördineert het overkoepelend beleid en het subsidiekader van de Brusselse Brede Scholen.
- Elke Brede School is verantwoordelijk om te voldoen aan rapporteringsvereisten en indicatoren die verder in het traject bepaald worden.

Overgang naar het nieuwe model

De VGC wil de overgang naar het nieuwe model zorgzaam aanpakken. We voorzien daarom een ruime overgangperiode. Zo kunnen we rekening houden met begrotingen, opzegtermijnen en doorlooptijd van selectieprocedures. We doorlopen een traject met bredeschoolcoördinatoren, gemeenten en andere betrokkenen om de uitwerking van de beslissing vorm te geven. De duurtijd van de overgangperiode verschilt van Brede School tot Brede School, afhankelijk van de huidige organisatie. Bij Brede Scholen die al werken vanuit een gemeente en waar er geen verandering is in aantal voltijds equivalenten (VTE), start het nieuwe convenant met de nieuwe subsidie op 1 januari 2024.

Voor Brede Scholen die momenteel nog niet vanuit een gemeente werken of waar er meerdere bredeschoolcoördinatoren binnen de gemeente worden aangeworven, geldt er een langere overgangsfase. Voor verenigingen zonder winstoogmerk (vzw) die nu werkgever zijn van een bredeschoolcoördinator, wordt het huidige convenant verlengd tot eind juni 2024. Gemeenten die nieuw personeel dienen aan te werven, krijgen tot 1 juli 2024 om dit te doen. We mikken op een volwaardige start van het nieuwe model voor het schooljaar 2024-2025.

Timing

Vragen?

Wil je graag meer informatie over de verduurzaming en versterking van de Brusselse Brede Scholen? Neem dan contact op met de cel Stedelijk Beleid van de VGC.

- Telefoon: 02 563 03 18
- E-mail: stedelijk.beleid@vgc.be

brussel